

شیوه‌های کاربردی در پرورش

فرزندانی خلاق و سازنده

گردآورنده: یسرا عادل

پیش دبستانی و دبستان غیر دولتی هوشمند فرشتگان

برای کودکان الگویی خلاق باشید

والدینی که در برخورد با مسائل زندگی و حل آنها از روش‌های ابتکاری و خلاق استفاده می‌کند، طبیعتاً فرزندان خود را نیز به این سمت سوق می‌دهند؛

در حالی که اگر والدین دائم در بند اصول و قوانین خشک و انعطاف‌پذیر باشند و یا در کارها مقلد و پیرو دیگران، نمونه‌ای نامناسب و بازدارنده در پرورش خلاقیت فرزندان‌شان خواهند بود. تحقیقات نشان داده است که افراد خلاق خیلی بیشتر از افراد غیرخلاق در پرورش خلاقیت موفق‌اند. والدینی که از انگیزه خلاق برخوردارند هم خود الگویی برای خلاق بودن هستند و هم فرایند خلاقیت را تقویت می‌کنند.

استقلال فکری و عملی کودک را تقویت کنید

اگر والدین به کودکان و نوجوانان فرصت دهند تا خود بیندیشند، تصمیم بگیرند و عمل نمایند، زمینه‌های رشد خلاقیت را در آنها فراهم می‌کنند.

برای موفقیت در این زمینه والدین باید به فرزندانشان کمک کنند تا به تدریج از میزان اتکایشان به آنها بکاهند و از بدو کودکی به آنها اجازه دهند مستقل فکر و عمل نمایند مگر در جایی که به یاری نیاز دارند.

اعتماد به نفس فرزندان را تقویت کنید

افراد خلاق معمولاً اعتماد به نفس بالایی دارند و این ویژگی موفقیت آنها را در کار تضمین می‌کند. بنابراین والدین باید از هر رفتاری که باعث تضعیف اعتماد به نفس می‌شود، مانند افراط و تفریط در مهرورزی، انتقالد و تنبیه، تبعیض بین فرزندان و غیره، اجتناب نمایند.

آنها باید احساس ارزشمندی و خودباوری را در فرزندان تقویت نمایند تا بدون نگرانی و با تکیه بر توانمندی‌های خویش به فعالیت‌های سازنده و ابتکاریت پردازند. باید کودکان را همان طور که هستند بپذیریم؛ همچنین برحسب توانایی‌هایشان آنها مسئولیت‌هایی را به آنها واگذار و فرصت‌هایی ایجاد کنیم تا کودکان بتوانند در انجام کارها موفق گردند.

برای آزمون و تجربه کردن مسائل فرصتی مناسب ایجاد کنید

والدین باید فرصت‌هایی فراهم کنند تا کودک به مشاهده و بررسی مسائل طبیعی، اجتماعی و ... پردازد. آگاهی بر چگونگی رشد یک گیاه یا حیوان و یا شکل‌گیری یک مسئله اجتماعی برای کودکان و نوجوانان بسیار جذاب، مفید و سازنده است.

دست‌کاری و بررسی اشیاء، داشتن حساسیت و دقت نسبت به محرک‌های محیطی و امکان آزمایش و تجربه مستقیم همه می‌توانند در افزایش قدرت خلاقیت نقش مستقیم داشته باشند. از بدو تولد می‌توان در این زمینه برنامه‌ریزی کرد؛ اگر بتوانیم فضای مناسبی فراهم آوریم که حواس مختلف کودک پرورش یابد. با بازی‌های تمرینی و یا قرار دادن اشیاء، شکل‌ها و تصویرهای رنگی در معرض دید نوزاد می‌توان حس بینایی او را تقویت کرد و یا با ایجاد فرصت برای لمس اشیاء مختلف حس لامسه او را تحریک نمود.

انگیزه درونی ایجاد کنید

اگر کودکان و نوجوانان برای فعالیت‌های خویش انگیزه درونی داشته باشند امکان موفقیت بسیار زیاد می‌شود.

در تحقیقاتی که درباره زندگی دانشمندان، هنرمندان و افراد خلاق به عمل آمده نقش انگیزه‌های درونی آنها روشن شده است. انگیزه‌های درونی، در مقایسه با انگیزه‌های بیرونی، سطح بالاتری از خلاقیت را ایجاد می‌کنند (آماییل، ۱۹۸۹).

والدین به این منظور باید به فرزندانشان آزادی و حق انتخاب دهند و آنها را متوجه کنند که انجام همه کارها برای پاداش و جایزه نیست.

کنجکاوی کودکان را تقویت کنید

کودکان معمولاً افرادی کنجکاو هستند و اگر والدین با برخورد مناسب کنجکاوی آنها را پرورش دهند، آنها را به سوی خلاقیت هدایت می نمایند.

در ذهن کودکان «چراها» و «چگونه» های بی شماری نهفته است و والدین باید با صبر و درایت خویش با این سؤالها برخورد کنند؛ گاهی به جای پاسخگویی، کودکان را هدایت کنند تا خود به جواب برسند. به سؤالهای عجیب و غریب کودکان توجه کنند و گاه خود نیز سؤالهای گوناگون و عجیب و غریب مطرح نمایند (حسینی، ۱۳۸۸).